

Posudek na diplomovou práci
Apači v 18. století. Rekonstrukce hmotné kultury a vlivů, které jí formovaly
Klára Parolková

Diplomantka Klára Parolková si ve své etnohistorické diplomové práci stanovila jasně dva cíle: rekonstruovat hmotnou kulturu Apačů 18. počátku 19. století; druhým je zhodnotit vlivy na apačskou kulturu. Tyto cíle také důkladně sledovala. Práce je uvedena deskripce apačského etnika, byl stručnou, jeho teritoriální rozpětí i jazykovou afiliaci, avšak v posledním případě autorka neuvádí zdroj, ani autora klasifikace, či jak k této afiliaci dospěla (Ize zde zmínit alespoň jednu z nejmodernějších klasifikací Mary Taitové – North America, in: *Atlas of the World's Languages*, gen. ed. Christopher Moseley and R. E. Asher, Routledge, New York 1994, s. 3-17, mapy 1-11. /práce je v NK/).

Poměrně přehledná práce, členěná do kapitol vypovídajících jasně o předestřené problematice má své tři stěžejní kapitoly: poměrně rozsáhlá je kapitola *Hmotná kultura*, kde diplomantka čerpá nejen z pramenů, zejména sekundárních, srovnávajíc nalezené informace s dostupnou i těžko dostupnou hodnotnou a snad v dané oblasti nejlepší soudobou literaturou. Rekonstruovala zde hmotnou kulturu – oděv, bydlení a vybavení domácnosti, subsistenci a válečnické potřeby; další, co do pořadí však předcházející tématu hmotné kultury, je kapitola *Prameny*, diferencující se do dvou subkapitol: subkapitolu „Typologie pramenů“ u které vzhledem k obsahu, diplomantka nehledá vzájemný vztah pramenů jak by se u typologie očekávalo, nýbrž charakterizuje prameny jako zdroje informací – archeologické vykopávky, ikonografické prameny a prameny písemné, bych se přikláníla k názvu „Charakteristika pramenů“; následuje „Seznam autorů použitých pramenů“, resp. seznam evropských misionářů jako zdroje své rekonstrukce. Souvislosti s touto kapitolou můžeme hledat v poslední kapitole *Kulturní vlivy*, kde se autorka snaží naznačit geograficky a kulturně rozličné vlivy – španělské a indiánské, s následným využitím materiálních evropských – mám na mysli její upozornění na využití hmotné kultury evropské v indiánské kultuře Apačů, a to hlavně v podobě uzpůsobení například hlavně k vydělávání kůže, či keramiku k témuž účelu – zdrojů indiány Apači, zajímavé jsou sukapitoly „Pohyb zboží“ a „Typy zboží“.

Klára Parolková dospěla k závěru, celkem logicky vyplývajícího z předešlé rekonstrukce, že největší vliv na hmotnou kulturu Apačů měli nejen sousední indiánské skupiny, pro své migrace sahající až do století sedmnáctého, změny klimatické, zejména co se týká subsistence, ale také evropský vliv, který není pro hmotnou kulturu v 18. století zanedbatelný. Vytýčené cíle diplomové práce se podařilo Parolkové splnit. Měla bych však ještě několik výtek: první je formální, snadno odstranitelná nedůslednost se týká správné deklinace jmen indiánských skupin – Apači se v textu objevují ve správné deklinaci, podobně jak Pueblané a Navahové, zatímco Pimům, Opatům a Tarahumarům (S. 57, třetí řádek zespoda) tato deklinace chybí, to samé platí v případě Taosů, Pecosu a Atom (s. 53) podobnou nedůsledností jsou názvy areálů, kde název Pláně (s. 58, jedná se o český přepis) je v kontrastu se jménem Plateau (s. 58, vhodnější by bylo užit české označení Náhorní plošina), je třeba sjednotit transkripce, či vysvětlit proč tak nelze učinit; k tomuto ještě poznámka, týkající se klasifikace areálů, diplomantka se pohybuje v několika areálech, Severovýchod, Jihozápad a nezasevěnému čtenáři by bylo dobré přiblížit, snad kapitole, kde klasifikuje jazyky Apačů, také areály. Bylo by také dobré, když hovoří o některých indiánských skupinách, uvést jejich jazykové afiliace, tak, jako to udělala v případě Apačů; jiná moje výtka se týká užívání slov tlupa a kmen, kladu si otázku jaký je zde jejich význam a vzájemný vztah, nevím, zda má autorka na mysli konkrétní konceptuální výklad slov, nebo zda se jedná pouze o nedůsledný přepis z jiných pramenů. V tomto případě je lépe užívat indiánské skupiny, či pouze indiáni, nebo jen samotná jména indiánů – Apačové, Navahové atd.

I přes drobné výtky je diplomová práce velice přínosná, diplomantka provedla rekonstrukci apačské kultury v 18. století, což je úkol dosti nesnadný, naznačila a zhodnotila velice dobře vlivy, které na tuto kulturu působily, vynikající součástí je i rozsáhlá obrazová příloha. Za přínosnou považuji subkapitolu „Chronologie“ (s. 9-10), kde autorka rozdělila apačskou „historii“ do šesti období, podle kriteria kulturních vlivů. Klára Parolková pracovala s nejlepší literaturou, která k dané oblasti existuje.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku *velmi dobrá*.

Mgr. Zuzana Korecká

V Praze dne 19. května 2006